

Мінімізувати вплив теплового стресу можливо тільки при своєчасному прогнозуванні підвищення температури зовнішнього середовища, і забезпеченні своєчасного виконання всіх запобіжних заходів з годівлі та технології утримання птиці в період спеки.

Рекомендовані препарати

LOVIT® PHOS. Концентрована і збалансована рідка комбінація макро- і мікроелементів в добре доступній формі для всіх тварин, розроблена для додаткового короткострокового додавання до питної води. Препарат сприятливо впливає на міцність скелета і якість яєчної шкаралупи. При додаванні знижується рівень рН питної води.

Склад: фосфор – 7,50%, кальцій – 2,20%, магній – 1,00%, натрій – 0,75%, марганець – 4800 мг/л, цинк – 4000 мг/л, мідь – 2500 мг/л. Інші характеристики: рН-рівень – 0,8, густина – 1,21 г/см³, розчинність – повністю

розчиняється у воді. Призначений для всіх видів тварин і птиці у тому числі.

Рекомендоване дозування: 1–2 л на 1000 л питної води упродовж 3–5 діб; за необхідності курс повторити.

LOVIT® AMINO PLUS. Збалансована рідка комбінація вітамінів, мінералів і амінокислот для додаткового короткострокового додавання в питну воду. Особливо рекомендований для профілактики гіповітамінозу і запобігання дефіциту мікроелементів і амінокислот в стресових ситуаціях (тепловий стрес, посадка, вакцинація, транспортування).

Склад: вітамін В₁ – 1250 мг/л, вітамін В₆ – 1 250 мг/л, вітамін В₁₂ – 5500 мкг/л, нікотинамід – 6000 мг/л, цинк – 2500 мг/л, L-лізин – 1,25%, DL метіонін – 0,50%, L треонін – 0,50%, L-триптофан – 0,50 %, натрій – 1,30%, калій – 0,15%. Інші характеристики: рН-рівень – 4,5, густина – 1,038 г/см³, розчинність: повністю розчиняється у воді. Призначений для всіх видів тварин і птиці у тому числі.

Рекомендоване дозування для птиці – 500–2000 мл на 1000 л питної води.

ACIDSTAR® S BF. Висококонцентрована комбінація органічних кислот. Використовується при виробництві кормів для свиней і птиці. Додається до корму з метою знищення та пригнічення росту і розвитку бактерій роду *E. Coli*, *Salmonella*, *Campylobacter*, *Pseudomonas* та інших; знижує розвиток плісняви у кормах.

За допомогою підкислювачів, які складаються з різних органічних і неорганічних кислот, досягаються ефекти синергії, які перевищують позитивні ефекти при використанні продуктів тільки з однією кислотою.

Склад: кислота мурашина – 27,6%; кислота молочна – 14,1%; кислота пропіонова – 5,4%; кислота оцтова – 1,8%; кислота сорбінова – 2,0%; амоній – 4,5%; хлорид натрію – 0,2%; чистий вміст кислот – 50,9%. Вносять у готові корми із розрахунку: 1–7 кг/т готового корму. ■

“Кобб” – вчора, сьогодні, завтра

2-3 червня у м. Черкаси відбувся семінар, організований фірмою “Cobb Germany Avimex GmbH” і присвячений питанням виробництва інкубаційних яєць м'ясних курей та м'яса курчат-бройлерів. Про нього, і не тільки, ми поговорили з Василем Івановичем Бабичем, регіональним менеджером цієї компанії.

Сучасне птахівництво: Василю Івановичу, як давно ви працюєте в компанії “Cobb Germany Avimex GmbH”?

Василь Бабич: Я починав працювати у компанії “Cobb Breeding Company Ltd.”, що у Великобританії, яка відповідала за торгівлю у Європі. З часом вона була реформована у “Cobb Europe BV”, якій у Голландії були передані повноваження по обслуговуванню цього ринку. Але з самого початку постачання в Україну курчат кросу “Кобб-500” їх реалізували з новоствореної компанії “Cobb Germany Avimex GmbH”, яка є дочірньою добре відомої “WIMEX”.

Якість і допомога клієнтам від цієї компанії логічно призвела до того, що весь ринок Східної Європи був переданий в обслуговування німецькій компанії. Це історія роботи українського птахівничого бізнесу з кросом “Кобб-500” і мого співробітництва з компанією. Компанія “Cobb Germany Avimex GmbH”, яка на сьогоднішній день забезпечує племінною продукцією 21 країну Східної та Центральної Європи, вже відсвяткувала свій 20-річний ювілей. У цій компанії я відповідаю за координацію роботи з птахівниками України та Білорусі.

Але питання не в тому, яка історія моєї “подорожі” на теренах компанії

"Cobb Germany Avimex GmbH". Більш за все, я щасливий тим, що моя кооперація з компанією в часі співпала з відновленням українського птахівництва з опорою на західні технології. І також з тим, що я причетний до цього привнесення знань. Сподіваюсь цим я прислужився людям.

С.П.: Пане Василю, Ви працюєте у фірмі "Cobb Germany Avimex GmbH", але ж штаб-квартира розташована у США?

В.Б.: Так, власник компанії – компанія "Tyson Foods" – працює у США. Селекційно-генетичний центр і головний офіс компанії розташовані у США, штаті Арканзас. Ферми та лабораторії, де працюють над удосконаленням існуючих та отриманням нових кросів птиці, побудовані в штатах Арканзас, Міссісіпі, Техас, Оклахома. Історія цієї фірми почалася у 1916 році. По всьому світу на сьогоднішній час працюють чотири відділення – це "Cobb North America", "Cobb Europe Ltd" "Cobb Brazil, Ltda", "Cobb Asia-Pacific", які є дочірніми компаніями на різних континентах. Компанія "Cobb Germany Avimex GmbH" є найбільшим приватним партнером, яка працює по франшизі, виконуючи функції постачання батьківського поголів'я та обслуговування клієнтів центральної та Східної Європи.

С.П.: Чи багато господарств у нашій країні забезпечує племінною продукцією компанія "Cobb Germany Avimex GmbH"?

В.Б.: Так, є великі господарства, наприклад, агроіндустріальний холдинг "Миронівський хлібопродукт", компанія "Комплекс Агромарс", корпорація "Агро-Овен", а також окремі невеликі чи фермерські господарства. Та, незалежно від потужності, всі клієнти для нас однаково важливі.

С.П.: У даній селекційній фірмі є декілька "продуктів", тобто декілька кросів, чи всі з них є у вітчизняних господарствах?

В.Б.: Так, наша фірма пропонує споживачам наступні кроси: "Кобб-500" і "Кобб-700".

Птицю кросу "Кобб-700" пропонують виробникам тих країн, де є потреба у тушках курчат-бройлерів великої маси, яку реалізують окремими частинами, тобто у вигляді окремих частин. Курчат-бройлерів вирощу-

ють до 49- 56 діб та живої маси 3,3–3,9 кг відповідно. Конверсія корму при вирощуванні птиці до цього віку становить 1,8–2,0 кг.

Але, враховуючи те, що ринки світу все більше роблять ставку на ефективне отримання максимальної кількості м'яса з меншими витратами корму та в найкоротший відрізок часу, більшість інвестицій у генетичний розвиток компанія робить у свій базовий продукт – "Кобб-500", який дає вигоду нашим клієнтам. І, як ми бачимо наразі, генетичний потенціал дозволяє курчатам-бройлерам досягати живої маси 2,9 кг у 42 доби, при конверсії корму 1,6 кг і збереженості поголів'я до 97–98%. Усі показники продуктивності птиці, за бажанням, можливо отримати з офіційних сайтів компанії "Cobb Vantress Inc." або "Cobb Germany Avimex GmbH".

Як і інші мої земляки, вважаю що Україна мусить йти у всьому по шляхах найбільш раціонального та ефективного розвитку. Це вже реальність та добрий приклад, що птахівництво вже рухається шляхом ефективного виробництва. Вже сьогодні країна складає конкуренцію світовим виробникам курятини. Якщо наразі вона має перевагу в дешевизні екстенсивних складових, то завтра я бачу життєву необхідність переходу країни до інтенсивного розвитку птахівництва, що надасть поштовху суміжним галузям з додатковими прибутками та створенням робочих місць.

С.П.: У якому вигляді надходить у господарства племінна продукція (інкубаційні яйця, добовий молодняк чи підрощений ремонтний молодняк) і чому?

В.Б.: По усьому світу, не залежно від фірми-виробника, птиця батьківського стада завозиться у вигляді добового молодняку, розсортованого за статтю, і ми – не виняток на світовому ринку. За статтю птицю сортують у добовому віці, зразу ж після вибору з інкубатора та обсихання пуху.

У господарствах нашої фірми, молодняк, отриманий від прабатьківського стада, сортують за статтю: курчат батьківської форми – за розвитком рудиментарного статевих органів, а материнської форми – аутосексним способом, тобто

за швидкістю росту махових пір'їн. Півників материнської форми та курочок батьківської форми віддають у фермерські господарства, де їх вирощують для отримання м'яса, тобто як бройлерів, але з метою моніторингу та контролю якості курчат батьківського стада, що вже надійшли клієнтам.

С.П.: Чи входить у Ваші обов'язки технологічний супровід, чи допомагаєте спеціалістам вітчизняних господарств у технологічних питаннях щодо вирощування та утримання птиці. Якщо так – то як це відбувається?

В.Б.: Ми намагаємося завжди допомагати нашим клієнтам у вирощуванні та утриманні птиці, але в будь-якому разі клієнт є остаточним отримувачем прибутку, і він мусить нести свою частку відповідальності. Ми своїм технічним ноу-хау можемо тільки сприяти тому, щоб обслуговуючий персонал клієнта був спроможний отримати високий вихід продукції. Для забезпечення сервісу компанія має у своєму штаті команду професіоналів як для дистанційного, так і консультативного відвідування клієнтів.

На додачу ми проводимо семінари, на які запрошуємо спеціалістів із господарств наших клієнтів та бажаних стати ними. На цих семінарах-тренінгах виступають провідні спеціалісти та вчені. У цьому році 2 і 3 червня відбувся такий семінар, на якому представник фірми "Cobb Germany Avimex GmbH" Jan Mascheck виступив з доповіддю "Кобб" – вчора, сьогодні і завтра" та розказав слухачам про історію компанії, про зміни у селекційному процесі та перспективи виробництва. Він навів приклади зміни показників продуктивності курей того ж кросу "Кобб-500". Так, 50 років тому в 65 діб жива маса курчат-бройлерів становила 1530 г при витратах корму 2,44 кг/кг приросту, у 2019 році таку живу масу курчата мають у 28 діб при витратах корму 1,4 кг. Лектор відзначив значний селекційний прогрес у виході м'яса: вихід тушки збільшився з 61 до 77%, а вихід філе – з 11,5 до 25%. Доповідач також звернув увагу, що у селекції використовуються як традиційні методи, так і постійно розробляються

нові та удосконалюються існуючі. Наприклад, вченими фірми розроблений мікромасивний чіп розміром 60 000 SNP для аналізу геному птиці.

Matthew Wilson, спеціаліст міжнародної технічної групи "Cobb-Vantress Inc." з Ірландії, розповів слухачам про особливості вентиляції у теплу та холодну пору року. У своїй лекції доповідач зауважив, що за типом роботи та комплектацією вентиляція поділяється на мінімальну, перехідну і тунельну; він також звернув увагу на те, для якої пори року і для птиці якого віку краще використовувати той чи інший тип вентиляції. Лектор загострив увагу на тепловому стресі, за яких умов він може виникати та як цього уникнути, правильно налаштувавши роботу вентиляційного обладнання. Matthew розповів, поміж іншого, що організм людини потребує їжу з розрахунку 55 кал/кг маси тіла, тоді як курчата-бройлери споживають 264 кал/кг живої маси, і тільки приблизно 25% енергії використовується організмом для забезпечення основних життєвих функцій: ріст, дихання, рух і тощо, а решта – 75% виділяється як метаболічне тепло – тепло, від якого птиці потрібно позбутися.

Winfriedus Bakker, представник компанії "Cobb Vantress Inc." із США, у своїх лекціях ділився досвідом щодо вирощування ремонтного молодняку курей кросу "Кобб-500" та особливостей догляду за курочками і півнями батьківського стада в продуктивний період. У своїх доповідях він звертав увагу на питання годівлі, обладнання пташника, освітлення, якості підстилкового матеріалу, контролю живої маси птиці, стану ніг і оперення. Особливо цікавою була його лекція "Старт вирощування та імпринтинг у прабатьківських, батьківських та бройлерних стадах", де він зауважив, що курчата мають сприймати за "маму" напувалки і годівниці, а не людину, яка їх обслуговує.

Також не обійшли увагою ветеринарні питання. У своїй доповіді Matthias Todte розповів про аутогенні вакцини в птахівництві; також не оминув питання інфекційного бронхіту і поділився новинками, які існують у Європі щодо його діагностування та вакцин. Лектор розповів багато цікавого щодо травлення у

м'ясної птиці та дії пребіотиків, пробіотиків і органічних кислот на травну систему.

Я вважаю, що за два дні роботи семінару спеціалісти, які працюють з птицею м'ясних кросів, отримали для себе відповіді на багато запитань, що турбують їх щодня, і набуті знання вони будуть впроваджувати у власних господарствах.

С.П.: Який спосіб утримання є кращим для курей батьківського стада кросу "Кобб-500"?

В.Б.: Птицю батьківського стада ми рекомендуємо вирощувати та утримувати на підлозі з використанням глибокої підстилки. Є досить цікавий досвід утримання батьківського стада у кліткових батареях, хоча це впливає на показники продуктивності. У вітчизняних господарствах застосовують європейський тип виробництва продукції птахівництва, тобто при утриманні птиці на підлозі з використанням глибокої підстилки та, у більшості випадків, автоматичних гнізд. Хоча існує позитивний досвід утримання птиці з використанням традиційних ручних гнізд.

Щодо вирощування курчат-бройлерів, то є досвід використання сучасних кліткових батарей, де отримані непогані результати, але в нашій країні господарства, куди ми поставляємо птицю, в переважній більшості працюють за європейськими стандартами, тому вирощують курчат-бройлерів при утриманні їх на підлозі на глибокій підстилці.

С.П.: Щоб Ви побажали нашому журналу, і, як викладач вищої школи, не можу утриматися від запитання щодо побажань молоді, яка завтра стане на стежку фахівців у птахівництві?

В.Б.: Перш за все, молоді бажано відповідати вимогам інформаційного віку. Також усі молоді фахівці мусять знати іноземну мову, оскільки сьогоdnішній фахівець має бути мобільним та досвідченим, щоб без перешкод отримувати інформацію з Інтернету, спілкуватися з колегами з усього світу та отримувати нову інформацію щодо тих чи інших питань, і не тільки у галузі птахівництва.

А журнал нехай буде провідником потрібної інформації у нагальних питаннях сучасного птахівництва, щоб допомагати людям знайти раціональне зерно в "морі інформації", яка не завжди є правдивою.

С.П.: Пане Василю, а як мають поступати люди, які хочуть придбати курей батьківського стада кросу "Cobb-500"?

В.Б.: Пропоную звернутись до компанії через вищевказані сайти.

С.П.: Координати Василя Бабица також є у редакції журналу "Сучасне птахівництво". ■

Розмову вела
Світлана Базиволяк,
заступник відповідального
редактора журналу "Сучасне
птахівництво", кандидат
сільськогосподарських наук